

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Rättshjälp](#) > [Belgien](#)

Rättshjälp

Belgien

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betalar dem?

"Utgifter" på juridisk jargong omfattar flera punkter som anges i artikel 1018 i rättegångslagen (*code judiciaire / gerechtelijk wetboek*).

Utgifter omfattar:

1. Diverse domstols- och registreringsavgifter samt stämpelavgifter som betalats innan lagen om stämpelskatt (*Code des droits de timbre/Wetboek der zegelrechten*) upphävdes.
2. Kostnader, däribland arvoden och löner, för rättsliga handlingar.
3. Kostnader för att tillhandahålla en kopia av domen.
4. Kostnader för alla bevisupptagningsåtgärder, särskilt kostnader för vittnen och sakkunniga.
5. Kostnader för resor och uppehälle för domare, registratorer och parter som är skyldiga att resa på beslut av domstolen samt kostnader för handlingar som upprättats enbart för förfarandet.
6. Den ersättning för rättegångskostnader som avses i artikel 1022.
7. Avgifter, arvoden och kostnader för en medlare som utsetts enligt artikel 1734.
8. Det bidrag som avses i artikel 4.2 i lagen av den 19 mars 2017 om upprättandet av en fond för sekundär rättshjälp (*aide juridique de deuxième ligne / juridische tweedelijnsbijstand*).

Ersättning för rättegångskostnader är det schablonbelopp för advokaters kostnader och arvoden som den vinnande parten kan göra anspråk på gentemot den förlorande parten.

Vem kan ansöka om att få ersättning för rättegångskostnader?

Den ersättning för rättegångskostnader som föreskrivs i artikel 1022 i rättegångslagen är ett schablonbidrag till den vinnande partens rättegångskostnader och arvoden.

På begäran av någon av parterna, eventuellt på grundval av ett ingripande från domstolen, får domstolen genom ett särskilt motiverat beslut antingen minska ersättningen eller öka den, utan att detta belopp överskrider det högsta eller underskrider det lägsta belopp som föreskrivs av kungen. I sin bedömning kommer domstolen att beakta

- den förlorande partens ekonomiska förmåga, för att minska ersättningsbeloppet,
- ärendets komplexitet,
- överenskommen avtalsenlig ersättning till den vinnande parten,
- situationens uppenbart orimliga karaktär.

2 Vad exakt är rättshjälp?

Rättshjälp sammanför ett antal begrepp:

- Den ger alla personer rätt till en kostnadsfri inledande rättslig rådgivning som en del av primär rättshjälp (*aide juridique de première ligne / eerstelijnsbijstand*). Denna rådgivning kommer att ges av en kvalificerad advokat.
- Det innebär också att vissa kategorier av personer kan få kostnadsfri hjälp av en advokat vid handläggning av alla slags rättsliga ärenden (sekundär rättshjälp). Dessa advokater arbetar som frivilliga. De ger sina klienter samma juridiska tjänster som när de tar ut en avgift (rådgivning, assistans och ombud i ordinarie förfaranden, administrativa förfaranden eller medlingsförfaranden).
- Rättshjälp innebär att de parter vars inkomster är för låga för att täcka kostnaderna för domstolsförfaranden eller utomrättsliga sådana inte behöver betala hela eller delar av sina avgifter för registrering, register och bestyrkta kopior. Den säkerställer också att offentliga tjänstemän och tjänstemän vid ministerier (exekutionstjänstemän, notarier osv.) och tekniska rådgivare (när de genomför rättsliga bedömningar) eller medlare inte tar ut några avgifter från de berörda parterna för den assistans som de ger.

3 Vilka krav måste uppfyllas för att man ska få rättshjälp?

För att få sekundär rättshjälp måste följande två villkor vara uppfyllda:

- Begäran får inte vara uppenbart otillåtlig eller uppenbart ogrundad.
- Den ekonomiska situationen måste motsvara de [villkor för tillgång](#) som anges i artiklarna 508/13/1–508/13/4 (införda genom lagen av den 31 juli 2020 om ändring av rättegångslagen för att förbättra tillgången till sekundär rättshjälp och rättshjälp genom att de relevanta inkomsttalen höjs).

Helt kostnadsfri rättshjälp

Enskild individ: Månadsinkomst netto under 1 426 euro.

Enskild individ med underhållsberättigade personer eller delat boende med make eller annan person som de bildar hushåll med: Månadsinkomst netto under 1 717 euro.

Delvis kostnadsfri rättshjälp

Enskild individ: Månadsinkomst netto på mellan 1 426 och 1 717 euro.

Enskild individ med underhållsberättigade personer eller delat boende med make eller annan person som de bildar hushåll med: Månadsinkomst netto på mellan 1 717 och 2 007 euro.

Stödmottagaren förväntas inte betala mer än 125 euro.

Beloppen gäller från och med den 1 september 2022.

Rättshjälp beviljas också personer som kan bevisa att de inte har tillräckliga medel för sitt uppehälle.

Rättshjälpsbyråns beslut (*Bureau d'Aide Juridique / Bureau voor Juridische Bijstand*) om att bevilja helt eller delvis kostnadsfri sekundär rättshjälp utgör bevis för otillräckliga medel för uppehälle.

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

Ja.

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Ja.

I brådskande fall får rättshjälpsbyrån tillfälligt befria sökande från avgifter, helt eller delvis, utan att de behöver lägga fram hela eller delar av styrkande handlingar. Sökanden ska inge de styrkande handlingarna inom en tidsfrist som fastställs av rättshjälpsbyrån inom 15 dagar från dagen för beslutet. Om handlingarna inte inges upphör rättshjälpen automatiskt.

Rättshjälpsbyrån bedömer hur brådskande ärendet är.

En ansökan om helt eller delvis kostnadsfri sekundär rättshjälp inges muntligen eller skriftligen av sökanden eller dennes advokat till den rättshjälpsbyrå som har territoriell behörighet.

Ansökan kan också inges via de behöriga myndigheterna (den internationella civila samarbetstjänsten vid den federala offentliga myndigheten för rättsliga frågor) i den mening som avses i rådets direktiv 2002/8/EG av den 27 januari 2003 om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Du kan kontakta rättshjälpsbyrån i din valkrets.

- Franskspråkiga byråer: <https://avocats.be/fr/bureaux-daide-juridique-baj>.
- Nederländskspråkiga byråer: <https://www.advocaat.be/nl/gratis-rechtsbijstand/tweedelijnsbijstand>

När den behöriga rättshjälpsbyrån har kontaktats skickar de det formulär för ansökan om rättshjälp som ska fyllas i.

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

Styrkande handlingar varierar beroende på den relevanta kategorin för en individ. Om du bor tillsammans med en eller flera vuxna ska även handlingar som styrker dessa personers inkomster tillhandahållas.

Ytterligare handlingar kan begäras för att kontrollera att villkoren för kostnadsfri rättshjälp är uppfyllda.

Varning: vissa dokument är giltiga under en begränsad period. De får inte vara äldre än två månader från den dag då din begäran om rättshjälp lämnas in.

1) Du arbetar som anställd

- Intyg om hushållets sammansättning, giltigt i två månader.
- Senaste deklARATION.
- De senaste två lönebeskeden (hela arbetsmånader).
- Lönebesked för innevarande år med semesterbonus och traktamenten.
- Intyg från den nationella semesterbyrån (manuell arbetstagare).
- Inkomstintyg för de senaste två månaderna (tillfälligt anställda hos bemanningsföretag).

2) Du arbetar som egenföretagare

- Intyg om hushållets sammansättning, giltigt i två månader.
- Senaste deklARATION.
- Intyg från revisor som visar din genomsnittliga nettoinkomst under de senaste tre månaderna.
- Senaste mervärdesskattedeklARATION.

3) Du är oförmögen att arbeta

- Intyg om hushållets sammansättning, giltigt i två månader.
- Senaste deklARATION.
- Intyg från sjukförsäkringskassan (*mutuelle / ziekenfonds*) med uppgift om de ersättningar som betalats ut under de senaste två månaderna.
- Årligt intyg (vid oförmåga under ett år eller mer).

4) Du är pensionär

- Intyg om hushållets sammansättning, giltigt i två månader.
- Senaste deklARATION.
- Intyg från det nationella pensionskontoret (*Office national des pensions / Rijksdienst voor pensioenen*), giltigt i två månader.

5) Du är arbetslös

- Intyg om hushållets sammansättning, giltigt i två månader.
- Senaste deklARATION.
- Intyg om arbetslöshetsförmåner som erhållits under de föregående två månaderna.

6) Du erhåller inkomststöd från CPAS/OCMW (Centre public d'action sociale / Openbaar Centrum voor

Maatschappelijk Welzijn

- Intyg från CPAS/OCMW, giltigt i två månader, med uppgift om typ av stöd och stödbelopp.

7) Du erhåller en inkomstgaranti för äldre personer (Garantie de revenus aux personnes âgées - GRAPA / Inkomensgarantie voor ouderen - IGO)

- Intyg från det nationella pensionskontoret med angivande av GRAPA-/IGO-beloppet.

8) Du har rätt till invaliditetsersättning

- Intyg från den offentliga federala tjänsten för social trygghet (SPF Sécurité Sociale / FOD Sociale Zekerheid) om ersättningar för de senaste två månaderna.

9) Du bor i en subventionerad hyresrätt

- Beräkningsblad för sociala hyror.

10) Du befinner dig i ett kollektivt skuldsaneringsförfarande

- Intyg om hushållets sammansättning, giltigt i två månader.
- Senaste deklARATION.
- Intyg, giltigt i två månader, från skuldmedlaren med angivande av det belopp som denne betalar dig, det tillgängliga beloppet för familjetillägg om dessa ingår, samt det belopp för fasta kostnader som betalats.

11) Du är under 18 år

- En kopia av ditt identitetskort eller annan officiell handling som visar att du är minderårig.

12) Du ansöker om uppehållstillstånd

- handlingar som styrker olaglig vistelse (bilagor, skyldighet att lämna territoriet, beslut om nekad vistelse, pass osv.).

13) Du är häktad

- Häkningsintyg

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

Om du känner till praktiserande advokater som erbjuder kostnadsfri sekundär rättshjälp kan du kontakta dem direkt. Om de går med på att ta sig an ditt ärende kommer de att be rättshjälpsbyrån att utse dem.

Om du inte känner till advokater som erbjuder kostnadsfri rättshjälp kan du boka tid hos den behöriga lokala rättshjälpsbyrån för att få råd av en advokat.

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Du kommer att informeras om rättshjälpsbyråns beslut inom 15 dagar efter din begäran. I varje beslut om avslag ska skälen till avslaget anges. Meddelandet ska innehålla de uppgifter som behövs för att inge överklagande i frågan.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Kontakta din advokat eller den advokat som rättshjälpsbyrån har utsett.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Rättshjälpsbyrån utser en advokat som finns med i förteckningen över rättshjälpsfrivilliga.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

Rättshjälpen täcker arvoden till exekutionstjänstemän eller sakkunniga, porto och registreringskostnader. Precis som med den sekundära rättshjälpen är den inte automatisk utan måste begäras från rättshjälpsavdelningen vid den domstol som prövar målet (artikel 664 ff. i rättegångslagen).

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Om delvis kostnadsfri rättshjälp ges innebär detta inte att endast vissa tjänster/kostnader omfattas. Det betyder helt enkelt att mottagaren av delvis kostnadsfri rättshjälp inte förväntas betala mer än 125 euro, till skillnad från mottagaren av helt kostnadsfri rättshjälp som inte behöver betala någonting. Mottagare av helt eller delvis kostnadsfri rättshjälp erhåller samma tjänster.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Ja.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Ja.

Om de villkor ändras under vilka mottagaren är berättigad till antingen helt eller delvis kostnadsfri sekundär rättshjälp ska mottagaren omedelbart underrätta sin advokat, som i sin tur underrättar rättshjälpsbyrån om detta.

Rättshjälpsbyrån får också avsluta rättshjälpen efter en motiverad ansökan från en advokat om advokaten anser att deras inblandning inte ger något mervärde.

Annat scenario för återkallande: Om mottagaren uppenbart underlåter att samarbeta för att försvara sina intressen (t.ex. underlåter att svara på förfrågningar från sin advokat).

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

Om ansökan avslås är det möjligt att väcka talan vid arbetsdomstolen genom skriftlig eller muntlig ansökan (till domstolskansliet). Talan ska väckas inom en månad från delgivningen av rättshjälpsbyråns beslut.

17 Medför ansökan om rättshjälp att preskriptionstiden avbryts?

Om delvis kostnadsfri rättshjälp ges innebär detta inte att endast vissa tjänster/kostnader omfattas. Det innebär helt enkelt att mottagaren av delvis kostnadsfri rättshjälp inte förväntas betala mer än 125 euro, till skillnad från mottagaren av helt kostnadsfri rättshjälp som inte behöver betala någonting. Mottagare av helt eller delvis kostnadsfri rättshjälp erhåller samma tjänster.

Senaste uppdatering: 24/07/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.